

Ikäystävällinen Tampere - Action Plan, WHO GNAFCC

Esteettömyys ja ulkona liikkumisen mahdollistaminen (Outdoor spaces and buildings)

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Vastuutaho ja mittarit
Esteettömyysohjelma	Tampere on luopumassa erityisohjelmista, mutta esteettömyysasiamiehen arvion mukaan tarvitaan jatkossakin erityisohjelma, jotta rakennetun ympäristön esteettömyys ja palvelujen saavutettavuus paranevat.	Esteettömyysasiamies ja vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä seuraavat. Täydentyy kun selviää tuleeko ohjelma.
Kaupungin ja ARAn hissiavustus	Kaupungin hissiavustuksia jaetaan yhä. Kaupunki neuvoo myös ARAn avustuksen suhteen.	Asuntotoimi seuraa. Rakennettujen hissien lukumäärä.
Kuntoilulaitteet puistoissa	Harjoittelupaikkojen lisääminen, ohjattu toiminta, laitteiden opastus yhdistyskumppaneilta. Ylisukupolviset lähipuistot tavoitteena.	Liikuntapalvelut ja puisto- ja viheraluepalvelut vastaavat. Puistokuntosalien määrä, osallistujamäärä
Ikäystävällisten palvelualueiden kehittäminen	esim. esteettömät asiointireitit palvelukeskittymiin, esteettömät viheralueet ja esteettömän uimarannan saaminen Tampereelle.	TampereSeniori-hankkeen ohjausryhmä seuraa. Esteettömyysasiamies ja vammaisneuvosto seuraa. Liikennejärjestelmien suunnittelijat seuraa. Asiointireittien ja uimarannan toteutuminen/määrä.

Joukkoliikenne (Transportation)

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Mittarit
Palveluliikenne: Palveluliikenne palvelee kaikkia, joille tavallisen joukkoliikenteen käyttäminen on hankalaa. Keskitetty tilausjärjestelmä.	Tavoitteena palvelun laajentaminen myös ilta-aikaan ja viikonlopuiksi. Keskitetty tilausjärjestelmä hiotaan palautteen perusteella toimivammaksi. Koko kalusto on esteetöntä rollaattoreille ja tavallisille pyörätuolille (ei sähköpyörätooleille).	Ikäihmisten palvelulinja seuraa. Käyttäjämäärät. Käyttäjäpalaute.
Raitiotie-hanke. Suunnittelun lähtökohdista on ollut niin vaunujen kuin pysäkkienkin esteettömyys.	Ensimmäinen vaihe rakenteilla vuonna 2018, valmistuu vuonna 2021. Toteutetaan allianssimallilla. Maksulaitteet tulee joka ovelle ja sekä pysäkit että vaunut ovat esteettömiä. Pyritään pysäkkien äänenlukujärjestelmään.	Kaupunginvaltuusto seuraa toteutumista. Neuvostojen sähköisten palveluiden arviointiraati on mukana suunnittelemassa. ratikkaan liittyviä sähköisiä palveluita. Asiakaspalaute, allianssin sopimusseuranta.

Asuminen (Housing)

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Mittarit
Ikäihmisten palvelurakenteen painopisteen keventäminen kotona asumista tukevaksi	TampereSenior-ohjelman tavoitteet: kehitetään palveluita, jotka tukevat ikäihmisten hyvinvointia ja edistävät aktiivisena vanhenemista	Ohjausryhmä seuraa toteutumista.
Olemassa olevien asuinalueiden kehittäminen: lähipalveluiden saavutettavuuden parantaminen.	Poikkihallinnollinen erityisryhmien asumisen työryhmä, joka kehittää erityisryhmien asumisen ratkaisuja ja seuraa toteutumista. Työssä yhdistyy osaaminen hyvinvoinnin palvelualueelta, kaupunkiympäristön palvelualueelta sekä elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueelta.	Apulaispormestari vastaa. Mittarit selkiytyvät ensimmäisen kokouksen jälkeen.
Kotona asumista tukevat terveyspalvelut	Kotiutustiimin ja kotikuntoutuksen toimintaa kehitetään yhteistyössä kotisairaaloiminnan kanssa. Itsehoitoa tukevia ITE-pisteitä hyvinvointikeskuksissa, lähitoreilla ja terveysasemilla.	Kotiutustoiminta parantunut, kotiutukset onnistuneempia. Kotikuntoutusta saatavilla ja se on mitatusti tehokasta.
Kehitetään kotona asumista tukevia palveluja	Kotitori palveluintegraattori; Laaja e-kysely ikäihmisten kanssa työskenteleville kotona asumisen haasteisiin liittyen. Säännöllisen kotihoidon kehittäminen, esim. tiimien kehittäminen, asiakastyytyväisyyskyselyiden tulosten nojalla SoCaTel-projektissa parannetaan jo olemassa olevia palveluja.	
Kotihoidon palveluiden yhdenvertaisuuden parantaminen	Tavoitteena on yhdessä ammattilaisten ja SETAn kokemusasiantuntijoiden kanssa saada tulevaan kotihoidon palveluiden kilpailuttamissopimukseen mukaan yhdenvertaisuuslauseke osana SoCaTel-projektia.	Osallistujien palaute. Saatiinko kaikkia tyydyttävä ja vaikuttava lauseke sopimukseen.
Videopuhelu	Terveystuella etäkotikäynnit, kulttuurinen videopuhelu	
Asumisen terveys, paloturvallisuus ja esteettömyys	Edistetään kotona asumisen turvallisuutta asunnon muutostöillä, turvalaitteilla ja toimivalla yhteistyöllä pelastuslaitoksen kanssa	Kotitori ja lähitorit, kotihoito ja pelastuslaitos yhteistyössä.
Asumisen ikäystävällisyyden ja yhteisöllisyyden kehittäminen	Tesoman elinkaarikortteli rakenteilla ja Käräjätörmän monisukupolvinen yhteisökylä suunnitteilla, Insinöörikatu suunnitteilla	Vanhusneuvosto seuraa toteutuvatko.

Vapaaehtois- ja harrastustoiminta (Social participation)

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Mittarit
Kulttuuri-, liikunta- ja ympäristöluotsit: Vapaaehtoisia ikäihmisten kavereina aktiviteeteissa.	Tavoitteena on lisätä tietoisuutta luotsitoiminnasta ja saada isompi osa ikäihmisistä käyttämään palvelua. Luotseja koulutetaan lisää vertaisohjaajiksi lähitoreille. Luotseja koulutetaan lisää myös kuntosaliohjaajiksi.	Luotsien ja luotsattavien määrä.
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut. (Konkarit-toiminta, Ikääntyneiden kulttuuripalvelut, erityisryhmien liikunta, kotikirjasto)	Ikääntyneille kuntalaisille tarjotaan saavutettavia palveluja, jotka tukevat toimintakykyä ja merkityksellistä elämää. Palveluja suunnitellaan ja järjestetään yhteistyössä ikäihmisten palvelulinjan yksiköiden kanssa.	Tapahtumien määrä. Osallistujamäärät.
Kulttuurinen kotikuntoutus	Kuntoutusjakso on yksilöllinen ja se voi sisältää fysio- ja/tai toimintaterapiaa ja/tai kuntouttavaa harrastetoimintaa. Tarjotaan jos asiakkaalla on haasteita muistissa tai sosiaalisten suhteiden ylläpitämisessä tai tarve harjoitella liikkumista. Tavoitteena miettiä asiakkaalle mielekkäiden asioiden toteutumismahdollisuuksia ja tukea asiakkaan omia voimavaroja.	Palvelua saavien asiakkaiden määrä.
Ikäihmisten järjestöjen tukeminen toiminta-avustuksilla	Toiminta-avustusten myöntäminen jatkuu. Parannetaan haku- ja valmistelutapoja - lisätään prosessin läpinäkyvyyttä ja selkeyttä. Kriteerejä yhteiskehitetään yhdistysten kanssa ja viedään lautakuntaan.	Toiminta-avustusten vaikutuspiirissä olevien tamperelaisten määrä.
Lähtötoiminnan vapaaehtoistoiminta	Lähtötoiminnalla on vapaaehtoisia: aulaemäntiä ja kerhojen vetäjiä.	Vapaaehtoisten määrä ja heidän järjestämässään toiminnassa toimivien määrä.
Elonpolkuja-yhteistyöverkosto: Ikäihmisille palveluja ja harrastustoimintaa tuottavien tahojen laaja yhteistyöverkosto.	Verkosto jatkaa toimintaansa ja sen jäseniä ohjataan eritoten passiivisten tamperelaisten aktivointiin. Verkostosta on apua yhdistysten toiminnan koordinoinnissa.	Verkoston jäsenmäärä. Palautetta verkoston jäsenyhdistyksiltä kerätään ja analysoidaan.

Toimenpiteet, joilla estetään syrjäytymistä (Respect and social inclusion)

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Mittarit
Ikäihmisten palveluissa jatketaan sosiaalipalveluiden vaikuttavuuden mittareiden etsintää.	Seuraavaksi tavoitteena on testata lähitoreilla Jyväskylän yliopiston aktiivisena vanhenemisen mittaria.	Lähtöriiden sosiaaliohjaajat yms.
Gerontologinen avososiaalityö	Tukee ikäihmisten kotona asumista. Gerontologiset sosiaalityöntekijät ja -ohjaajat toimivat työpareina asiakkaan kotona.	
Köyhyysohjelma	Saadetaan tietoa ja pohditaan toimenpiteitä ikääntyneiden köyhyydestä.	Kaupunginhallitus asettanut ja seuraa työryhmän toimintaa.
Etsivä vanhustyö -hankkeet, mm. Kotipirtti, SenioriVamos, Likioma, Markku - matkaava päiväpalvelu.	Tavoitteena tavoittaa kaikkein hankalimmin aktivoitavat ikäihmiset.	Eri hankkeilla omat ohjausryhmät ja raportit. VTS kaupungilta yhteistyökumppanina.
Yhteisöllisyyden ja sosiaalisen osallistumisen lisääminen vuokra-asumisessa	VTS:llä tavoitteet, mm. koordinaattorit, sosiaaliset isännöitsijät, asukastoimikunnat, pisteet.	VTS seuraa ja raportoi.
Hyvinvointikeskukset: Kaupungin aluekeskuksiin, hyvien kulkuyhteyksien päähän keskitetään useita eri palveluita (esim. vanhusten päivätoimintaa, neuvola, kirjasto, terveysasema, neuvontapiste ja kaupallisia palveluita)	Tavoitteena kattava verkosto v. 2020 mennessä.	Hyvinvointikeskukset on perustettu palvelumallityön suunnitelmien mukaisesti. Kaupunginhallitus seuraa etenemistä.
Allianssimalli hyvinvointikeskuksen toiminnan järjestämisessä.	Hyvinvointikeskuksen asiakaskunnan tarpeita vastaavat palvelut sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ratkaisut tuotetaan monituottajamallilla. Tuottajaverkostoon arvioidaan kuuluvan kaupungin hyvinvointipalvelujen omaa tuotantoa, yksityisiä ostopalvelutuottajia ja kaupungin avustusyhteisöjä. Lisäksi verkostoon kuuluu mm. liikunta-, sosiaali- ja terveysalan yrityksiä ja järjestöjä sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen tuottajia.	Monituottajamalli on käytössä Tesomalla vuodesta 2017 lähtien ja siitä saadaan kokemuksia mahdollista laajentamista varten.
Lähtöriidit: Alueille perustetaan Kotitori-palvelutorin mukaisia alueellisia Lähtöriideja joista alueen ikäihmiset saavat palveluja, neuvontaa ja palveluohjausta.	Tampereelle perustetaan lisää Kotitorimallin mukaisia alueellisia lähitoreja: Kaukajärvelle v.2017/2018, Vuorekseen v.2019 jne. Arvioidaan toiminnan vaikuttavuutta.	Lähtöriiden määrä, toiminnan määrä ja toimintaan osallistuneiden määrä ja kokemus. Tulokset toiminnan vaikuttavuuden arvioinnista saadaan vielä vuonna 2018.
Palvelukeskukset: toimintaa ja neuvontaa ikäihmisille.	Toiminta jatkuu aikaisemman kaltaisena.	Kävijämäärät, palaute.
Alueverkostojen portaalit	Tavoitteena saada jokaisen alueen hyvinvointikeskukseen oma portaali. Toiminnassa jo Koilliskeskuksella ja Lielahdessa.	Kävijämäärä, palaute.

Liikkumisen lisääntyminen	Kuntalaisten liikunnallinen aktiivisuus yleistyy ja liikunnallisesti passiivisten kuntalaisten määrä vähenee.	Hyvinvoinnin edistämisen yksikkö ja liikuntapalvelut
Vanhusasiamiehet ja valvontakoordinaattori.	Vanhusasiamiehet työskentelevät kaupungin valvonta- ja ohjausryhmässä. Valvovat ikäihmisten palveluiden laatua valvontasuunnitelman mukaisesti mm. valvontakäyntien avulla.	Valvontaraportti esitetään sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuosittain.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen (Civic participation)

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Mittarit
Lähtöriiden asiakasraadit (toriraadit) asiakaskokemuksen hyödyntämiseksi palvelujen kehittämisessä	Kehitetään toriraatien toimintaa vastaanotto toiminnan kehittämistyön tulosten pohjalta.	Jokaisella Lähtöriidilla on toriraati. Toiminta on tunnettua ja vaikuttavaa.
Kotihoidon asiakasraatitoiminta	Kotihoidon asiakasraatitoimintaa kehitetään ja kokeillaan Keskustan palvelualueella osana SoCaTel-projektia.	Socatel-ohjausryhmä seuraa tavoitteen toteutumista ja mallin toimivuutta.
Hyvinvointikeskusten asiakasraadit ja alueverkostot	Kehitetään alueverkostojen toimintaa. Tavoitellaan lisää osallistujia toimintaan.	Alueverkostojen kokoontumisten ja niiden osallistujamäärien kehitys sekä osallistujien kokemus vaikuttamismahdollisuuksistaan.
Vakiintunut vanhusneuvostotoiminta	Lähi vuosien tavoitteena on luoda systemaattisia tapoja, joilla vanhusneuvosto voi vaikuttaa ikäihmisiin liittyviin suunnitelmiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.	Vanhusneuvoston vuosikertomus.

Tiedonvälitys (Communication and information)

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Mittarit
Digitaalinen saavutettavuus	Laki uudistuu syksyllä 2018 ja tavoitteena on laatia toimintasuunnitelma kaupungin palveluiden osalta lain vaatimusten perusteella.	Esteettömyysasiamies seuraa.
Moniammatillisen työtteen ja uusien asumisratkaisujen kehittäminen	Asuntotoimen järjestämä seminaarisarja ikäihmisten asumisen parissa työskenteleville ja muille toimijoille	Asuntotoimi järjestää. Toteutuminen, osallistujamäärä.
Asumisen opas ikäihmisille	Opas on jaossa v. 2018.	Oppaasta saatu palaute
Kotitorin sähköinen kanava www.tampereenkotitori.fi/	Erityisesti omaiset pystyvät hoitamaan ikäihmisten asioita myös sähköisillä palveluilla.	Laittorin asiakasraati arvioi. Osa Socatel-projektin tavoitteita, joten ohjausryhmäkin seuraa toteutumista.
Yhteistyö Tampereen kaupungin viestinnän kanssa	Tiedotteet tiedotusvälineille ajankohtaisista asioista, artikkelit Tampere-lehdessä.	Tiedotteiden ja artikkelien määrä.
Kirjastojen tietotorit	Kirjastojen tietotorit järjestävät kaikenikäisille suunnattuja peruskursseja tietokoneen ja internetin käytössä. Kursseilla pääsee harjoittelemaan tietokoneen ja internetin käytön alkeita. Lisäksi tietotoreilla järjestetään teemakursseja erilaisista ajankohtaisista aiheista. Tietotoreilta voi varata etukäteen myös henkilökohtaisia opastusaikoja.	Kurssien ja kurssitoimintaan osallistuneiden määrä. Henkilökohtaisten opastusten määrä. alueverkosto
Selkeä virkakieli	Kaupungin tavoitteena on selkeä virkakieli. Vanhusneuvostolla on käyttäjäraati, joka on käytettävissä asiakastiedotteiden yms. kielen selkeyden arvioinnissa.	Käyttäjäraadin toimeksiantojen määrä.

Terveyden ja toimintakyvyn ylläpitäminen julkisten terveystarveluiden ja muiden tuottamien palveluiden avulla (Community support and health services)

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Mittarit
80-v terveystarkastukset	80-vuotiaille lähetetään kirje, jossa tarjotaan mahdollisuus terveystarkastukseen.	Reagoineiden määrä. Tarkastusten määrä.
Lakisääteiset omaishoitajien maksuttomat terveystarkastukset	Omaishoitajien terveystarkastukseen kutsutaan kirjeitse omaishoitosopimuksen tehneet omaishoitajat. Terveystarkastus on maksuton ja vapaaehtoinen.	Omaishoitajilta kerätään jatkuvaa asiakaspalautetta sähköisellä kyselyllä palvelun laadun parantamiseksi. Tilastoitujen terveystarkastusten määrä.
Yksilöllisen fysioterapian palveluseteli	Palveluseteli on tarkoitettu 70 vuotta täyttäneille tamperelaisille yksilölliseen fysioterapiaan (kuntosali tai allasterapia) ohjatussa ryhmässä. Palvelusetelin voi saada asiakas, jolle kaupungin avokuntoutus on tehnyt palvelutarpeen arvioinnin.	
Sosiaalipalvelujen yhdenvertaisuuden parantaminen	Tavoitteena on yhdessä ammattilaisten ja SETAn kokemusasiantuntijoiden kanssa saada tulevaan kotihoidon palveluiden kilpailuttamissopimukseen mukaan yhdenvertaisuuslauseke osana SoCaTel-projektia.	Osallistujien palaute. Saatiinko kaikkia tyydyttävä ja vaikuttava lauseke sopimukseen.
Hoitoketjujen sujuvuuden varmistaminen	Hatanpää ja TAYS yhdistyivät, tavoitteena seurata ettei erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välille muodostu asiakkaan hoitoketjua rikkovia rajoja.	avo- ja asumispalveluiden vastaanottopalvelut
Geriatrikeskus (sairaanhoitopiiri)	Geriatrinen poliklinikka tukee kotona annettavaa hoitoa.	Sopimusseuranta
Kotihoidon sairaanhoidollinen kehittäminen	Kotihoidon ja palveluasumisen lääkäripalveluja vahvistetaan ja samalla kehitetään kotihoidon sairaanhoidollista osaamista.	Acutaan ja sairaalahoitoon kohdistuva paine ikäihmisten kohdalta on vähentynyt.
ODA-hanke: esim. sähköiset oirearviot.	Tavoitteena saada v.2018 loppuun mennessä itsearviointityövälineitä mm. oirearviointiin ja palvelutarpeen oma- arviointiin.	Hankkeella ohjausryhmä ja raportointi.
Konsti-kotikatko	Päihdekatkaisuhoidon kotona ikäihmisille.	ikäihmisten palvelut seuraa

Kuvaus	Tavoitteet v. 2018-	Mittarit
Eläkeikäisten painonhallintaryhmät	Yli 70-vuotiaille järjestetään erillisiä Ikääntyvien terveysneuvonta- ja painonhallintaryhmiä terveysasemilla. Painonhallintaryhmien toiminta perustuu ”Pieni Päätös Päivässä” (PPP) - ajattelumalliin, joka ohjaa tekemään pysyviä elintapamuutoksia ja mahdollistaa pysyvän painonhallinnan.	Potilastietojärjestelmään kirjatut ryhmätilastoinnit.
Suun terveydenhuollon tehostetun palveluasumisen palvelu	Tehostetun palveluasumisen toiminnassa suuhygienisti toteuttaa käyntejä palvelukodeissa. Tehostetun palveluasumisen asiakaskäynnit tilataan ikäihmisten palvelujen toimesta ja suun terveydenhoito sisällytetään tehostetun palveluasumisen hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Ensimmäinen ennaltaehkäisevä käynti (hoidon tarpeen arvio) on asukkaalle maksuton. Käynnillä suuhygienisti ohjaa asukasta ja omahoitajaa, joka osallistuu ja tukee asukasta päivittäisessä suun hoidossa. Mikäli asukkaalla on suun sairauksia, suuhygienisti ohjaa henkilökuntaa varaamaan ajan hammaslääkärille.	Potilastietojärjestelmään tilastoitujen käyntien seuranta.
Suun terveydenhuollon laitoshoidon palvelu	Laitoksessa tapahtuva hammaslääkärin hoito järjestetään pääosin Koukkuniemen ja Hatanpään hammashoitoloissa. Toiminta on moniammatillista yhteistyötä laitoshoidon henkilöstön ja suun terveydenhoidon	Potilastietojärjestelmään tilastoitujen käyntien seuranta.

	<p>ammattilaisten kanssa (omahoitaja, suuhygienisti, hammaslääkäri). Suuhygienisti kiertää säännöllisesti laitoksien ja vanhainkotien eri osastoilla ja tekee potilaan hoidon tarpeen arvioin. Tarvittaessa asiakas ohjataan hammaslääkärin vastaanotolle. Lisäksi suuhygienisti kouluttaa säännöllisesti laitoshoidon henkilöstöä suun ja hampaiston päivittäiseen perushoittoon.</p>	
<p>Suun terveydenhuollon kotihoidon palvelu</p>	<p>Kotihoidon asiakkaan palveluprosessi käynnistyy kotihoidon asiakasohjaajan luona haastatteluun perustuen. Asiakasohjaaja arvioi palvelusuunnitelman laadinnan yhteydessä asiakkaan suun hoidon tarvetta. Yhteistyössä kotihoidon yhteyshenkilön ja suuhygienistin kanssa sovitaan käynnistä asiakkaan luona. Kotikäynnillä suuhygienisti tekee suun hoidon tarpeen arvion ja ohjaa tarvittaessa asiakkaan hammaslääkärin vastaanotolle.</p>	<p>Potilastietojärjestelmään tilastoitujen käyntien seuranta.</p>
<p>Ikäihmisten ryhmätilaisuudet suun terveydenhuollossa</p>	<p>Suuhygienistit osallistuvat pyydettyäessä erilaisiin ikäihmisille suunnattuihin ryhmätilaisuuksiin (mm. lähitorit, Ikäneuvo-hanke, yhdistysten järjestämät tilaisuudet).</p>	<p>Potilastietojärjestelmään tilastoitujen ryhmätilaisuuksien seuranta.</p>